

ת"פ 37810/03/14 - מדינת ישראל נגד מאזן מפארגה

בית משפט השלום בירושלים

ת"פ 37810-03-14 מדינת ישראל נ' מפארגה(עציר) 13 אפריל 2014

בפני כב' השופטת דנה כהן-לקח
בעניין: מדינת ישראל

המאשימה

נגד

מאזן מפארגה (עציר)

הנאשם

גזר-דין

רקע

1. ביום 10.4.2014 הורשע הנאשם על-פי הודאתו בעבירה של הפרת צו פיקוח לפי סעיף 22(א) לחוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין, התשס"ו-2006 (להלן: חוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין או: החוק).

בהתאם לעובדות כתב-האישום המתוקן בהן הודה הנאשם, ביום 12.4.2011 הורה בית-המשפט המחוזי בירושלים (כב' השופט צבן) בתפ"ח 645/03 על הוצאת צו פיקוח בעניינו של הנאשם לפי סעיף 12 לחוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין. במסגרת צו הפיקוח, הוטלו על הנאשם, בין היתר, המגבלות הבאות:

א. שיתוף פעולה מלא עם קצין הפיקוח, לרבות קיום מפגשים במועדים ובתדירות שייקבעו על-ידו.

ב. איסור התחברות עם קטינים ואיסור שהייה ביחידות עם קטינים.

ג. קבלת אישור קצין הפיקוח למקום עבודה, בין בתמורה ובין בהתנדבות.

בהמשך לצו הפיקוח, מונה לנאשם קצין פיקוח ומעקב מטעם שירות בתי הסוהר. דא עקא, מאז תחילת דצמבר 2011 ניתק הנאשם קשר עם קצין הפיקוח ולא ענה לשיחות טלפון לביתו או למכשיר הנייד שברשותו. לקצין הפיקוח נמסר אותה עת על-ידי אביו, אחיו ואחותו של הנאשם כי הנאשם אינו גר בבית כחודשיים, כי הם אינם יודעים היכן הוא נמצא, וכי הוא אינו יוצר עמם קשר. מאז דצמבר 2011 ועד יום 17.3.2014 נערכו ניסיונות רבים על-ידי קצין הפיקוח לאיתור הנאשם, אך אלה לא צלחו. במעשיו אלה, הפר הנאשם את תנאי צו הפיקוח שהוטל עליו. בכל אלה הודה הנאשם, ובגין כך הורשע בעבירה שיוחסה לו.

טיעוני הצדדים לעונש

2. המאשימה עמדה על הערכים שנפגעו בגין ביצוע העבירה בגינה הורשע הנאשם, על חומרת המעשים ועל הסיכון הגלום בהם. לגישת המאשימה, מתחם העונש ההולם במקרה דנן נע בין 3 ל- 12 חודשי מאסר בפועל. בשים לב למכלול נסיבות העניין, ובהתחשב בעברו הפלילי של הנאשם ובמסוכנות הגבוהה הנשקפת ממנו, עתרה המאשימה להשית על הנאשם עונש ברף הגבוה של המתחם הנטען, קרוב ל- 12 חודשי מאסר בפועל. המאשימה הפנתה לפסיקה לתמיכה בטענותיה, אף כי יוער שמדובר בפסיקה שעסקה בנסיבות שאינן שוות למקרה זה (לא הוצגה פסיקה שעניינה הפרת צו פיקוח בנסיבות של אי יצירת קשר עם קצין פיקוח).

מנגד, הסנגור טען כי ראוי לאבחן את הפסיקה אליה הפנתה המאשימה מנסיבות המקרה דנן ונימק זאת בטיעונו לפניי. לגישת הסנגור, מתחם הענישה ההולמת בנסיבות המקרה נע ממאסר על-תנאי ועד חודשים ספורים של מאסר בפועל. עוד טען הסנגור כי אין לנאשם הרשעות קודמות בתחום הפרות צו הפיקוח וכן ציין כי להפרת צו הפיקוח לא נלוו עבירות נוספות. בנוסף, עמד הסנגור על כך שהנאשם שבר חלק משינוי עקב כך שנפל לאחרונה במהלך המעצר, וביקש להתחשב בכך כחלק מנסיבותיו האישיות של הנאשם. נוכח כל אלה, עתר הסנגור להסתפק בתקופת ימי מעצרו של הנאשם (מיום 17.3.2014 ועד היום).

מתחם העונש ההולם

3. בהתאם לסעיף 40ג(א) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, יש לקבוע את מתחם העונש ההולם למעשים אשר בוצעו על-ידי הנאשם בהתאם לעקרון ההלימה, תוך התחשבות בערך החברתי שנפגע, במידת הפגיעה בו, בנסיבות הקשורות בביצוע העבירה ובמדיניות הענישה הנהוגה.

4. **אשר לערכים המוגנים שנפגעו** - תכליתו של חוק הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין היא הגנה על הציבור מפני ביצוע עבירות מין חוזרות על-ידי מי שהורשע בכך בעבר (ראו: סעיף 1 לחוק). בהתאם לכך, נקבע כי עבריין מין (למעט עבריין מין אשר המסוכנות המינית הנשקפת ממנו נמוכה) יהיה מצוי תחת פיקוח ומעקב בהתאם להחלטת בית-המשפט בעניינו, וזאת במטרה למנוע את ביצוען של עבירות מין נוספות על-ידו. בשים לב לתכליותיו האמורות של צו הפיקוח, הרי הפרת הצו טומנת בחובה סיכון לשלום הציבור. סיכון זה בולט בתיק זה, בשים לב לכך שהערכת המסוכנות בעניינו של הנאשם היתה גבוהה (כך עולה מנימוקי ההחלטה במסגרתה ניתן צו הפיקוח נשוא תיק זה). בנוסף, בעצם הפרת צו הפיקוח יש משום פגיעה בשלטון החוק ובערך של כיבוד החלטות וצווים שיפוטיים. עוצמת הפגיעה בערכים אלה במקרה הנוכחי היתה מהותית, בשים לב לכך שעסקינן בהפרה נמשכת לאורך תקופה של למעלה משנתיים.

5. **אשר לנסיבות ביצוע העבירה** - במקרה שלפניי הנאשם הפר תנאי מהותי מתנאי צו הפיקוח שהוטל עליו: שיתוף פעולה עם קצין הפיקוח, לרבות קיום מפגשים עמו. כשבעה חודשים לאחר שהוצא צו הפיקוח על-ידי בית-המשפט המחוזי, ניתק הנאשם את הקשר עם קצין הפיקוח ולא ענה לשיחות טלפון בביתו ובמכשיר הנייד שברשותו. מאמציו של קצין הפיקוח לאתר את הנאשם, לרבות באמצעות יצירת קשר עם בני משפחתו של הנאשם, העלו חרס. הנאשם לא נשמע להוראת הצו במשך למעלה משנתיים, במהלכן נמנע מיצירת קשר עם קצין הפיקוח ועם מפגשים עמו. התוצאה היתה שבמשך תקופה משמעותית לא התקיים פיקוח על התנהלותו של הנאשם. אין צורך להכביר מילים על כך שהתנהלות זו מהווה הפרה משמעותית של צו הפיקוח החותרת תחת תכליותיו, וטומנת בחובה סיכון ממשי לשלום

לצד כל אלה, ראוי להדגיש כי לא יוחס, וממילא לא הוכח, שלהפרת צו הפיקוח במקרה דנן נילוו עבירות נוספות כלשהן, לרבות עבירות מין. זאת ועוד; אין טענה כי הנאשם ניסה ליצור קשר עם מי שהוא אינו רשאי לבוא בקשר עמו (כגון קטינים).

6. בחינת **מדיניות הענישה הנוהגת** מלמדת כי על דרך הכלל, בגין ביצוע עבירות של הפרת צו פיקוח נוהגים בתי המשפט להטיל עונש הכולל רכיב של מאסר בפועל, והכל בהתחשב בנסיבותיו של המעשה ושל העושה. עם זאת, חשוב לציין כי מרבית הפסיקה בתחום (אף כי לא כולה), עניינה בהפרת צו פיקוח בהקשר של הפרת איסור על יצירת קשר עם קטינים. לא הצלחתי לאתר פסיקה משמעותית העוסקת בענישה בגין עבירה של צו פיקוח בנסיבות של אי יצירת קשר עם קצין פיקוח. אף באי-כוח הצדדים אישרו לפניי כי לא הצליחו לאתר פסיקה כאמור.

7. בהתחשב בעקרון ההלימה המהווה עקרון מנחה בענישה; בהתחשב בערכים המוגנים שנפגעו ובמידת הפגיעה בהם; בהתחשב במהות ההפרה ובנסיבות ביצוע העבירה במקרה דנן; וכן בהתחשב בענישה הנוהגת; אני סבורה כי **מתחם העונש ההולם בנסיבות המקרה שלפניי נע ממאסר בפועל קצר ועד 12 חודשי מאסר בפועל** (ראו והשוו: עפ"ג (מחוזי ירושלים) 17512-12-13 מרקוביץ' נ' מדינת ישראל (22.1.2014)). באותו מקרה דובר על הפרות חוזרות ונשנות של צו פיקוח במשך שלוש שנים תמימות, במהלכן הנאשם יצר קשר מתמשך עם קטין על-אף שצו הפיקוח אסר על כך. לגבי אותן נסיבות, קבע בית-המשפט המחוזי בירושלים כי מתחם הענישה ההולמת נע **בין 1 ל- 12 חודשי מאסר בפועל**. בדומה לאותה פרשה, גם במקרה דנן מדובר בהפרה מתמשכת של צו הפיקוח למשך תקופה ארוכה. יוער כי מהות ההפרה אינה זהה: בעפ"ג 17512-12-13 מרקוביץ' הנ"ל דובר בהפרת איסור על יצירת קשר עם קטינים. לעומת זאת, במקרה דנן מדובר בהפרת תנאי של שיתוף פעולה וקיום מפגשים עם קצין הפיקוח).

8. במאמר מוסגר ולמען שלמות התמונה אעיר כי לפני מספר ימים, קבעתי בתיק אחר שעסק בעבירה של הפרת צו פיקוח, מתחם ענישה הולם נמוך יותר שנע ממספר ימי מאסר בפועל ועד מספר בודד של חודשי מאסר בפועל (ראו: ת"פ (שלום ירושלים) 37734-03-14 מדינת ישראל נ' סלים (10.4.2014)). בהקשר זה, אני רואה להבהיר כי קביעת מתחם ענישה הולמת אינה מלאכה טכנית, שכן היא מושפעת לא רק מסוג העבירה אלא גם מנסיבות ביצועה. באותו מקרה, הנאשם נמנע מיצירת קשר עם קצין הפיקוח במשך 12 יום מיד לאחר שחרורו ממאסר, וכן שתי וודקה במקום מרכזי בעיר, וזאת בניגוד לאיסור על צריכת אלכוהול בצו הפיקוח. לגישתי, חומרת ההפרה של צו הפיקוח באותו מקרה, פחותה ביחס למקרה דנן בו עסקינן בהפרה מתמשכת של אי יצירת קשר עם קצין הפיקוח - ולמעשה אי קיומו של פיקוח אפקטיבי - במשך למעלה משנתיים, באופן שרוקן מכל תוכן את צו הפיקוח. מכאן השוני בין המתחמים שנקבעו.

העונש המתאים

9. לא התבקשתי, ואף לא ראיתי, לסטות ממתחם העונש ההולם לקולא או לחומרה. אשר לגזירת העונש בגדרי המתחם שנקבע - **לקולא**, נתתי משקל להודאתו של הנאשם ולחיסכון בזמן שיפוטי. עוד התחשבתי בכך שמאפריל 2011 (מועד מתן צו הפיקוח) ועד תחילת דצמבר 2011 (המועד בו הנאשם ניתק קשר עם קצין הפיקוח), היה הנאשם

תחת פיקוח (בא-כוח המאשימה אישר כי אין אינדיקציה אחרת בחומר הראיות). בנוסף, נתתי משקל מסוים לכך שמדובר בהרשעה ראשונה של הנאשם בגין עבירה של הפרת צו פיקוח (אף כי מדובר בהפרה נמשכת של למעלה משנתיים). לא נעלמו מעיני גם טיעוני הסנגור בעניין נסיבותיו האישיות של הנאשם, לרבות הטענה בדבר שבירת שינוי של הנאשם עקב נפילתו לאחרונה בעת המעצר (לא הוגש לי תיעוד מתאים, אף כי ראיתי סימני פגיעה בשפתו של הנאשם באולם הדיונים).

לחומרה, יש לשקול את הסיכון הממשי הנשקף מביצוע העבירה לשלום הציבור ולשלומם של נפגעי עבירה פוטנציאליים, כפי שהובהר לעיל. ההפרה המהותית והנמשכת של צו הפיקוח במקרה דנן מצביעה על כך שהנאשם אינו מפנים את הצורך בקיומו של צו הפיקוח - הן למען הגנה על קורבנות פוטנציאליים, והן למען הגנה על עצמו מפני הזדמנות לבצע עבירות מין חוזרות. אי ההפנמה של הנאשם את חשיבות הקשר עם קצין הפיקוח ואת חשיבות השמירה על צווים שיפוטניים, עלתה גם מדבריו של הנאשם בפתח הדיון לפניו ביום 10.4.2014, אז צעק הנאשם באולם הדיונים כי הוא "לא צריך את קצין הפיקוח". בהתחשב בכל אלה, מתעורר צורך בהרתעה ממשית של הנאשם - וכן של הרבים - מפני הפרה חוזרת של צו הפיקוח. בנוסף, לחובת הנאשם נזקף עברו הפלילי המכביד. לנאשם מספר משמעותי של הרשעות קודמות במגוון עבירות של אלימות, רכוש וסמים בגין ריצה עונשי מאסר בפועל ממושכים. הרשעתו הקודמת של הנאשם משנת 2004 היא בעבירות מין חמורות בגין נשפט ל-8 שנות מאסר בפועל, לאחריו ניתן צו הפיקוח נשוא תיק זה.

10. באיזון הכולל בין מכלול השיקולים, אני סבורה כי יש מקום להטיל על הנאשם שלושה וחצי חודשי מאסר בפועל, לצד מאסר מותנה הצופה פני עתיד. אני סבורה כי מדובר בעונש הולם, בין היתר בשים לב לעונש שנגזר בעפ"ג (מחוזי ירושלים) 17512-12-13 מרקוביץ' הנ"ל. כפי שצוין בפיסקה 7 לעיל, באותו מקרה דובר על הפרות חוזרות ונשנות של צו פיקוח במשך שלוש שנים תמימות, במהלכן הנאשם יצר קשר מתמשך עם קטין ונהג להיפגש עימו פעמים רבות בבית, על-אף שצו הפיקוח אסר על התחברות עם קטינים. הפרת צו הפיקוח באותה פרשה היתה, אפוא, אינטנסיבית וחמורה באופייה. באותו מקרה, בית-המשפט המחוזי בירושלים ראה לקבל את ערעור המדינה וקבע כי יש להחמיר את העונש שגזר בית-משפט השלום. צוין כי מאחר שערכאת הערעור אינה ממצה את מלוא חומרת הדין, תועמד תקופת המאסר בפועל על חודשיים (תחת 30 ימי מאסר בפועל שגזר בית-המשפט קמא). מניסוח פסק-הדין עולה בבירור כי לשיטת בית-המשפט המחוזי, היה מקום לעונש חמור יותר מכפי שנפסק, אולם בית-המשפט המחוזי לא ראה למצות את הדין עם הנאשם בשים לב לשבתו כערכאת ערעור.

בניגוד לעפ"ג (מחוזי ירושלים) 17512-12-13 מרקוביץ' הנ"ל, במקרה דנן אין מדובר ביצירת קשר עם קטין בניגוד לצו פיקוח. יחד עם זאת, לא ניתן להקל ראש בחומרת ההפרה בה עסקינן. במשך למעלה משנתיים, הנאשם ניתק קשר עם קצין הפיקוח. התנהלות זו עיקרה מתוכן את צו הפיקוח. היא הובילה לכך שהנאשם לא היה נתון תחת פיקוח אפקטיבי, על הסיכון הטמון בכך בשים לב לרמת המסוכנות הגבוהה הנשקפת ממנו. בהתחשב בחומרת ההפרה, אך גם בשים לב לעונש שנגזר בעפ"ג (מחוזי ירושלים) 17512-12-13 מרקוביץ' הנ"ל ולהערה שנלוותה לכך, ראיתי להעמיד את עונשו של הנאשם על שלושה וחצי חודשי מאסר בפועל.

סוף דבר

11. נוכח מכלול הטעמים שפורטו, אני גוזרת על הנאשם את העונשים הבאים:

א. שלושה וחצי חודשי מאסר בפועל החל מיום מעצרו (17.3.2014).

ב. מאסר על-תנאי לתקופה של 5 חודשים למשך שלוש שנים מיום השחרור ממאסר. התנאי הוא שהנאשם לא יעבור עבירה שבה הורשע.

זכות ערעור לבית-המשפט המחוזי בתוך 45 ימים מהיום.

ניתן היום, י"ג ניסן תשע"ד, 13 אפריל 2014, במעמד הצדדים.